

СПРАВА «НАДТОЧІЙ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF NADTOCHIY v. UKRAINE)

(Заява № 32899/13)

Стислий виклад рішення від 20 вересня 2022 року

04 червня 2008 року Сумська міська рада (далі — Рада) в межах процесу приватизації безкоштовно надала заявниці земельну ділянку для будівництва житлового будинку. Натомість вона використовувала земельну ділянку переважно для городництва. З цієї причини у серпні 2011 року заступник прокурора Сумської області звернувся з цивільним позовом проти заявниці, вимагаючи визнати недійсним її право власності на земельну ділянку (далі — перше провадження). Рішенням Апеляційного суду Сумської області від 09 лютого 2012 року було відмовлено у задоволенні позову прокурора. У лютому 2012 року прокурор звернувся з другим позовом проти Ради та заявниці, посилаючись на подібні підстави (далі — друге провадження). 25 липня 2012 року рішенням Ковпаківського районного суду міста Суми, залишеним без змін ухвалою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 18 січня 2013 року, визнано недійсним рішення Ради від 04 червня 2008 року та право власності заявниці на земельну ділянку, а земельну ділянку повернуто у власність територіальної громади.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявниця скаржилася за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція), що позбавлення її земельної ділянки у зв'язку із не зведенням багатоквартирної забудови не мало законної мети; всупереч принципу юридичної визначеності друге провадження, внаслідок якого її позбавили земельної ділянки, включало повторний розгляд питань, які були розглянуті в межах першого провадження, яке закінчилося ухваленням остаточного рішення; і вона не отримала жодного відшкодування шкоди, хоча була позбавлена земельної ділянки внаслідок помилки органів державної влади.

У зв'язку із смертю заявниці 11 грудня 2016 року, її заяву підтримала спадкоємиця. Європейський суд продовжив розгляд справи за її клопотанням.

Розглянувши скарги заявниці Європейський суд дійшов висновку, що позбавлення заявниці земельної ділянки, яку вона добросовісно отримала і використовувала протягом близько чотирьох років, без надання жодної компенсації чи іншого виду належного відшкодування поклало на неї непропорційний тягар, та констатував порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. Постановляє, що пані Н. Братушка має право підтримати цю заяву замість покійної заявниці;

2. Оголошує заяву прийнятною;

3. Постановляє, що було порушено статтю 1 Першого протоколу до Конвенції 1;

4. Постановляє, що:

(a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити спадкоємиці заявниці такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 10 000 (десять тисяч) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування матеріальної шкоди;

(ii) 800 (вісімсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди;

(iii) 3 750 (три тисячі сімсот п'ятдесят) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися спадкоємиці заявниці, в якості компенсації судових та інших витрат, які мають бути сплачені безпосередньо на банківський рахунок, вказаний паном М. Тарахкалом;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. Відхиляє решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції»